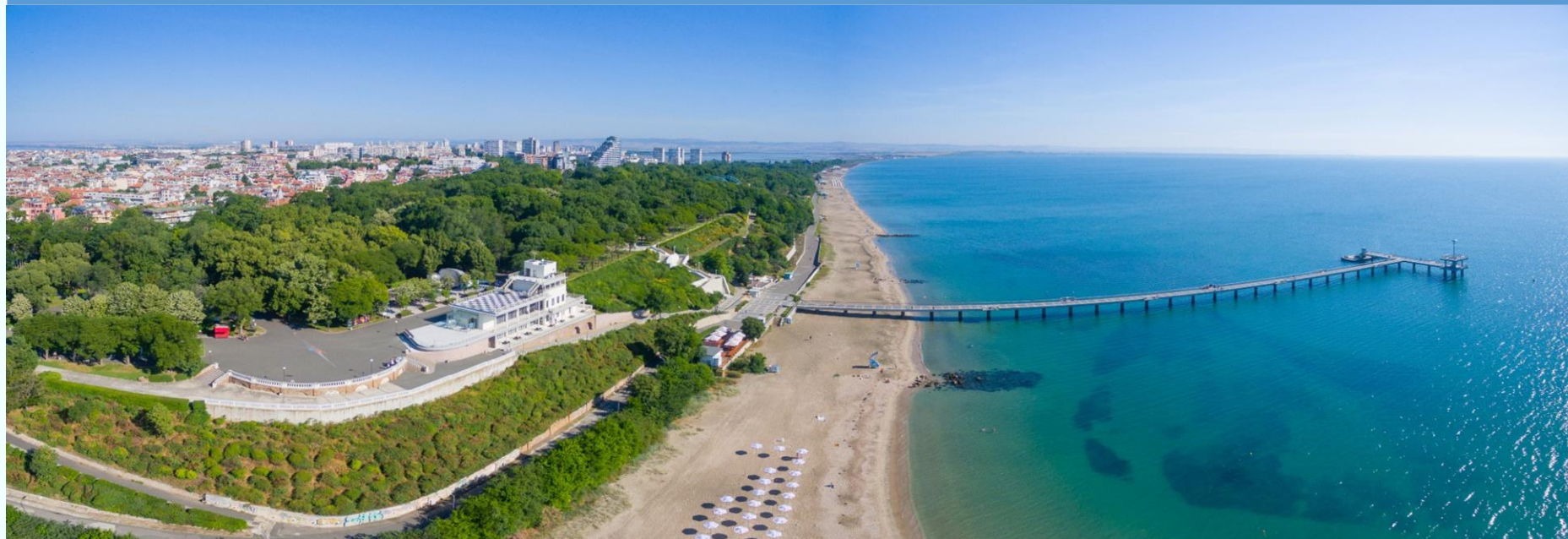

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВ СИН РАСТЕЖ И ИНТЕЛИГЕНТНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СИНЯТА ИКОНОМИКА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА БУРГАС, 2024 – 2030 г.

Част 1

Анализ на
контекста

СТРАТЕГИЧЕСКИ КОНТЕКСТ

Според техническия доклад на Съвместния изследователски център (СИЦ) към ЕК „**Син растеж и интелигентна специализация**“ принципите на интелигентната специализация са ценни при прилагането на „**Син растеж**“ - **интегриран подход за стимулиране на морската икономика**

Понятието „**интелигентна специализация**“ описва способността на една икономическа система да генерира нови специализации чрез използване на съществуващите ресурси.

Интелигентната специализация и синият растеж са с фокус върху икономическите дейности, но липсва секторен и **интегриран подход** и затова е важно да се преразгледат двете концепции заедно и по-специално как принципите на **интелигентната специализация могат да се използват за стимулиране на морската икономика**, създавайки по-голяма добавена стойност в различни области на научните изследвания и иновациите.

СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

- Национална програма за развитие на България 2030
- Национална програма Цифрова България 2025 и Пътна карта за периода до 2025 г.
- Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)
- Морски пространствен план на Република България 2021-2035г.
- Българска морска стратегия за Черно море до 2021 г.
- Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021 – 2027 г. (ИСИС) на Министерството на иновациите и растежа.
- Морска стратегия на Република България 2022 - 2027 г.-Басейнова дирекция „Черноморски район“
- Концепцията за туристическо райониране на България;
- Актуализираната версия на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014–2030 г.;
- Многогодишния национален стратегически план за аквакултури;
- Енергийната стратегия до 2030г.;
- Интегрираната транспортна стратегия в периода до 2030 г.;
- Националната стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата.

РЕГИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- ОБЩ ДНЕВЕН РЕД ЗА ЧЕРНО МОРЕ
- СТРАТЕГИЧЕСКАТА ПРОГРАМА ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ В ЧЕРНО МОРЕ (СПНИИЧМ)
- БЪЛГАРИЯ : КЪМ РАЗВИТИЕ НА СИНЯТА ИКОНОМИКА ДОКЛАД НА СВЕТОВНАТА БАНКА

ЛОКАЛЕН КОНТЕКСТ ЗА РАЗВИТИЕ НА „УСТОЙЧИВ СИН РАСТЕЖ И ИНТЕЛИГЕНТНА СПЕЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СИНЯТА ИКОНОМИКА“

- Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021 – 2027 г. (ИСИС)
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югоизточен район
- План за интегрирано развитие на Община Бургас 2021 – 2027 г. (ПИРО)
- Секторни стратегии за развитие на Община Бургас
- Ключови проекти и инициативи на местно ниво
- Градска екосистема за иновации

Обща визия за Черноморския басейн

Обща визия: Подкрепа за прехода към синя икономика чрез ефективно управление и използване на морските ресурси, климатична адаптация на крайбрежните зони и повишаване на инвестиционната ефективност, подобрявайки поминъка на местните общности.

Цели:

- Интелигентна синя икономика в Черноморския басейн, основана на по-добра свързаност между бизнеса и научно-изследователската дейност.
- Атрактивен, екологично ориентиран туризъм с цифрови инструменти.
- Подкрепа за култура на учене и квалификация.
- Зелена черноморска зона, базирана на технологични иновации и чисти енергийни източници.

Очаквани резултати:

- Увеличаване на иновациите и развойната дейност.
- Повишена добавена стойност на производството и услугите в синята икономика.
- Трансформация на сектори с акцент върху иновации, дигитализация и чиста енергия.
- Създаване на дългосрочни работни места, които да намалят изтичането на млади хора в чужбина.

Сектори на синята икономика

ЕС определя следните сектори на синята икономика, като зависими от крайбрежните и морските ресурси. Те са важни и за българската морска икономика и включват: крайбрежен и морски туризъм, морски живи ресурси, морски транспорт, пристанищни дейности, корабостроене и кораборемонт и морски неживи ресурси.

Тези сектори са гръбнакът на синята икономика на България и зависят от качеството на природните екосистеми.

- **Крайбрежен и морски туризъм**, включително подсектори на туризъм като плажен в морето, културен туризъм и подводно културно наследство/приключенски туризъм, исторически, уелнес и спа туризъм, екологичен и природосъобразен туризъм, круизен и яхтен туризъм, развлекателно плаване с лодки, каяци и т.н.;
- **Добив на и търговия с морски живи ресурси:** рибарство, аквакултури, преработка и дистрибуция;
- **Морски транспорт, пристанища, корабостроене и кораборемонт**, включително интелигентно/екологично чисто корабоплаване и морска промишленост;
- **Добив на полезни изкопаеми, нефт и газ:** морски неживи ресурси.

Нововъзникващи и иновативни сектори

Нови възможности за инвестиции с голям потенциал за развитие на крайбрежната общност включват:

Синя енергия: офшорни вятърни инсталации и плаващи фотоволтаични платформи.

Синя биоикономика и биотехнология: водорасли, събиране и производство на синя биомаса.

Устойчиви брегове и адаптиране към климата: традиционни подходи, прилагани в България с перспективи за природно-базирани решения.

Екологичен мониторинг и технологии: напредък в научните изследвания и иновациите.

Напредъкът в базите данни извън установените сектори в България може да помогне за оценка на пазарните възможности в **нововъзникващи сини** сектори като **офшорна възобновяема енергия** (напр. плаваща енергия от вятър, вълни, приливи и отливи, плаващи слънчеви панели, производство на водород, обезсоляване и подводни кабели).

Идентифицирането на възможности за **въглеродно неутрални решения, базирани на морски ресурси**, ще бъде от съществено значение за всички сектори на българската икономика.

АНАЛИЗ НА СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ (SWOT АНАЛИЗ)

Силни страни на региона

- ❑ Наличие на академични и изследователски центрове.
- ❑ Нарастващ интерес от бизнеса за сътрудничество с научноизследователски структури и иновации.
- ❑ Налични възможности за финансиране.
- ❑ Неизползван потенциал за инициативи и инвестиции в НИРД.
- ❑ Широк достъп и увеличаваща се употреба на интернет услуги.

Слабости на региона

- ❑ Влияние на COVID-19 и войната в Украйна върху синята икономика, особено в туризма, културния сектор и опазването на морските местообитания в Черно море.
- ❑ Необходимост от подобряване на пристанищната инфраструктура.
- ❑ Бавен преход към зелен и интермодален морски транспорт.
- ❑ Ниски разходи за НИРД и ограничена национална подкрепа за научни изследвания.

Възможности

- ❑ Създаване на междусекторни и трансгранични синергии в морската икономика.
- ❑ Прилагане на кръговия принцип в синята икономика и секторните планове.
- ❑ Разнообразяване на туристическите дейности.
- ❑ Инвестиции във ВЕИ технологии и зелени пристанища.
- ❑ Дигитализация и ИКТ, които разширяват възможностите за НИРД, сини кариери и образование.
 - ❑ Аквакултури с висок потенциал за развитие и бърз растеж.

Заплахи

- ❑ Изчерпване на морските ресурси.
- ❑ Замърсяване (включително нефт и пластмасови микрочастици).
- ❑ Ефект от климатични изменения като еутрофикация, промени в биологичното разнообразие и местообитанията (включително инвазивни видове) и ерозия на големи площи.

Част 2. Визия, цели, приоритети

ВИЗИЯ ЗА УСТОЙЧИВ СИН РАСТЕЖ И ИНТЕЛИГЕНТНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СИНЯТА ИКОНОМИКА НА БУРГАС

Визия 2030 за Бургас като синьо-зелената врата на Европа

Бургас предвижда бъдеще, в което неговият крайбрежен регион процъфтява като водещ център на синята икономика, задвижван от иновативна научно-изследвателска и развойна дейности, високи технологии и устойчиво развитие на синята икономика. Водещи сектори ще бъдат тези, свързани с морето, като рибарство, аквакултури, морски транспорт, туризъм и възобновяема енергия.

Стълбове на синия растеж и интелигентната специализация в синята икономика в Община Бургас

Стълб 1: Свързаност, икономическа диверсификация и иновации в синята икономика

Стълб 2: Устойчиво управление и опазване на морските екосистеми и биоразнообразие

Стълб 3: Възобновяема Морска Енергия, преход към индустрия 4.0 и зелени технологии

MARINE LIVING RESOURCES AND AQUACULTURE

COASTAL AND MARITIME TOURISM

MARINE RENEWABLE ENERGY

BLUE BIO-TECHNOLOGY

MARITIME TRANSPORT

Стълб 1: Свързаност, икономическа диверсификация и иновации в синята икономика

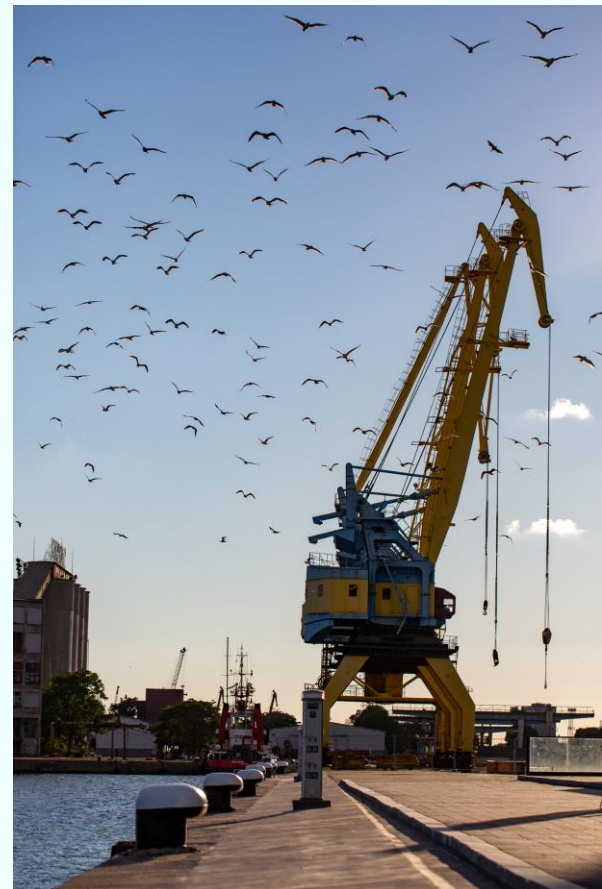
Приоритет: Развитие на секторите на синята икономика.

Мярка: Модернизация на традиционни и нововъзникващи сектори като рибарство, аквакултури, морски туризъм и биотехнологии.

Цел: Създаване на условия за ефективно и устойчиво развитие чрез внедряване на нови технологии и иновации.

Дейности:

- Модернизация на риболовната инфраструктура с нови технологии за безопасност и енергийна ефективност.
- Създаване на научен център за син растеж, насочен към опазване на морската среда и устойчиво използване на морските ресурси.
- Подкрепа за морския туризъм чрез привличане на круизни кораби и изграждане на яхтени пристанища.

Приоритет: Насърчаване на икономическата активност чрез кръгова икономика и инфраструктура

Мярка : Подобряване на инфраструктурата и преход към кръгова икономика.

Цел: Подкрепа на индустриални зони за високотехнологични и екологични производства.

Дейности:

- Насърчаване на нови технологии и иновации в морската икономика.
- Подобряване на инфраструктурата и условията за устойчив туризъм.
- Модернизация на индустриални зони, възобновяема енергия и цифровизация на управлението на ресурсите.
- Модернизация на пристанищата, морска сигурност и развитие на интермодални връзки.

Мярка: Развитие на устойчиви индустриални зони

Очаквани резултати: Намален екологичния отпечатък и повишена конкурентоспособност на общината.

Мярка: Поддръжка и модернизация на морската инфраструктура

- Модернизация на пристанищата и интеграция на транспортните връзки с хинтерланда.

Очаквани резултати: Увеличена ефективност на морския транспорт, и увеличени инвестиции в логистика.

Приоритет : Развитие на предприемачески и иновационен капацитет за подкрепа на синята икономика чрез морски науки, технологии и устойчив туризъм.

Мярка : Насърчаване на предприемаческата култура чрез инвестиции в стартиращи предприятия и инфраструктура.

Цел: Подкрепа за внедряване на иновации в синята икономика.

Дейности:

- Подкрепа за стартапи в дигитализация и устойчиви технологии.
- Създаване на морски клъстер и инкубатор за сини технологии и кариери

Приоритет : Развитие на кадри и подкрепа за научна дейност и иновации в морските технологии и туризма.

- **Мярка :** Подкрепа за развитие на кадри и образователни програми.
- **Мярка:** Засилване на сътрудничеството между бизнеса и научните институции за иновации и устойчиви технологии.

Дейности

- Образователни и професионални програми за синята икономика, включително сътрудничество с научни центрове.
- Създаване на **научно-изследователски комплекс** с лаборатории за ИКТ, климатични рискове, морска енергия и възобновяеми ресурси, мониторинг на морската среда.
- Развитие на проекти за морска биотехнология и алтернативен туризъм.
- Организиране на форуми и събития за обмен на знания, сини кариери, и опит.

Очаквани резултати:

- Повече иновационни проекти и стартиращи компании, ръст в технологиите за син растеж.
- Подобро качество на научните изследвания и партньорства между научни и бизнес структури.

Приоритет: Утвърждаване на Бургас като дестинация за устойчив туризъм и център за син растеж.

Дейности:

- Маркетингова стратегия за популяризиране на Бургас като дестинация за алтернативен туризъм и синя икономика.
- Събития и кампании, представящи природното и културно наследство на региона.

Мярка: Интегриране на екотуризма и морската култура

Дейност: Иновативни туристически услуги, свързани с морето, като круизи, риболовен и аква туризъм, културно-исторически маршрути и морска археология.

Очаквани резултати: По-голямо разнообразие от устойчиви туристически продукти.

Мярка: Подобряване на туристическата инфраструктура

Дейности:

- Модернизация на крайбрежната инфраструктура за целогодишен туризъм.
- Управление на екологични рискове и мерки за климатична адаптация

Очаквани резултати: По-високо качество на туристическите услуги и привличане на повече посетители през цялата година.

Съълб 2: Устойчиво управление и опазване на морските екосистеми и биоразнообразие

Приоритет: Устойчиви и функциониращи морски екосистеми

Мерки:

- Подобряване на екологичната среда, и устойчиво управление на морските и крайбрежните ресурси.
- Намаляване на въглеродния отпечатък чрез интелигентни технологии и енергийно ефективни решения.

Дейности:

- Мерки за опазване на морската екосистема, мониторинг на качеството на водите и внедряване на зелени технологии.
- Интелигентни технологии за управление на ресурсите, дигитални системи за мониторинг и оптимизация на енергийното потребление.
- Развитие на високотехнологични аквакултури и устойчиви практики в рибарството.
- Намаляване на замърсяването и подобряване управлението на отпадъците чрез модерни технологии.
- Създаване на зелени зони и сини паркове за опазване на морското биоразнообразие, които ефективно защитават биоразнообразието.
- Програми за наблюдение на морската среда и възстановяване на естествени морски местообитания.

Очаквани резултати:

- Намалени морски отпадъци, подобрена екосистема и по-висока степен на биоразнообразие.
- По-добро управление на природните ресурси и ефективно използване на екосистемните услуги.

Стълб 3: Възобновяема Морска Енергия, преход към индустрия 4.0 и зелени технологии

Приоритет : Развитие на морски ВЕИ и подобряване на инфраструктурата за зелена енергия

Мярка : Изграждане на офшорни вятърни паркове и проекти за вълнови и соларни инсталации.

Цел: Подкрепа за въглеродна неутралност чрез морски възобновяеми енергийни източници.

Дейности:

- Изграждане на офшорни вятърни паркове и пилотни проекти за вълнови и соларни инсталации.
- Подкрепа за научни проекти в областта на морските възобновяеми енергийни технологии.

Очаквани резултати: Повишен капацитет за производство на чиста енергия и намалена зависимост от въглеродни горива.

Мярка : Инвестиции и партньорства в енергийния сектор

Дейност: Насърчаване на публично-частни партньорства и инвестиции в проекти за морска енергия.

Очаквани резултати: Укрепване на енергийната сигурност в региона и разширяване на възобновяемите енергийни мощности.

Мярка: Подкрепа за диверсификация и модернизация на местната икономика чрез технологии за чиста енергия и намаляване на отпадъците.

Цел: Подпомагане на внедряването на зелени технологии, кръгова икономика и използване на ВЕИ като зелен водород.

- **Дейност:** Внедряване на ЕЕ в предприятията, стимулиране на иновации за намаляване на емисиите и преход към кръгова икономика чрез устойчиво използване на ресурсите.

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА. ПРОЦЕДУРА ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СТРАТЕГИЯТА. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

План за оценка:

- Изготвяне на периодични доклади и регулярни отчети за напредъка по всяка инициатива.
- Анализ на постигнатите резултати и оценка на тяхното въздействие върху общността.
- Актуализация на стратегията чрез коригиране на подходите и мерките на базата на резултатите от оценките.

Процедура за актуализация на Стратегията:

- Постоянен мониторинг и анализ на напредъка.
- Провеждане на редовни консултации с граждани, бизнеси и други заинтересовани страни.
- Ревизиране и актуализация на стратегията при необходимост, за да отрази текущите реалности и предизвикателства.
- Отчитане и прозрачност чрез публикуване на резултатите и актуализираните планове за действие.

Източници на финансиране:

- Европейски фондове и програми.
- Държавни и общински бюджети.
- Частни инвестиции и публично-частни партньорства.
- Бюджетни ресурси за изпълнение на инициативите.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВАШЕТО ВНИМАНИЕ!

ВЕСНА БАЛТИНА
ЗАМ.-КМЕТ „СТРАТЕГИЧЕСКО
РАЗВИТИЕ, ЕКОЛОГИЯ, ДИГИТАЛИЗАЦИЯ И
АДАПТАЦИЯ КЪМ ПРОМЕНИТЕ НА КЛИМАТА“
v.baltina@burgas.bg